

Hoge Raad der Nederlanden 175 jaar

Lesmateriaal vmbo (GL/TL)

Leerlingenboekje

HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

HR

1: Zoek de fout

Wat is de Hoge Raad?

De Hoge Raad is de hoogste rechter in Nederland op het gebied van het civiele-, straf- en belastingrecht. De Hoge Raad toetst of het gerechtshof in zijn uitspraak geen fouten heeft gemaakt in het toepassen van het recht. Zij moeten dus zoeken of er een fout is gemaakt.

De opdrachten vind je op de volgende pagina's.

► Lees de zaak ‘Een ongeluk op het water’.

Zaak ‘Een ongeluk op het water’

John gaat met een paar kennissen varen. John staat aan het roer. Hij heeft te veel gedronken en let niet goed op. De speedboot van John botst op een vrachtschip. Een van de opvarenden van de speedboot overlijdt hierdoor.

John wordt vervolgd voor het besturen van een boot onder invloed van alcohol.

Extra informatie:

- De politie heeft geen ademtest bij John gedaan, maar had dit wel moeten doen.
- De politie heeft wel na het ongeluk bloed afgenomen bij John voor een alcoholcontrole.
- De politie had geen toestemming aan John gevraagd om deze bloedtest af te nemen. De politie had wel toestemming moeten vragen.
- Deze bloedtest is als bewijs gebruikt in de rechtszaak.

De rechtbank en het gerechtshof hebben allebei uitspraak gedaan over deze zaak.

Rechtbank:

“De politie mocht geen bloedtest afnemen. Ik heb de test daarom niet gebruikt en John op dat punt vrijgesproken.”

Gerechtshof:

“John had te veel gedronken. Dat bleek uit zijn bloed. De politie heeft geen toestemming gevraagd voor die bloedtest, maar ik vind dat John toch straf verdient.”

► **Opdracht: Jij bent rechter bij de Hoge Raad.**
Wat wordt jouw oordeel?
Kruis jouw keuze aan en licht je keuze toe.

Hoge Raad:

- De rechtbank heeft gelijk Het gerechtshof heeft gelijk.
 Ze hebben allebei gelijk. Ze hebben allebei geen gelijk.

Want/omdat

.....
.....

Heb je je antwoord gegeven? Beantwoord dan de vragen op de volgende pagina.

**Mag je bloed van iemand afnemen zonder toestemming?
Ja/Nee, omdat**

.....

.....

**Is dat erg voor John?
Ja/Nee, omdat**

.....

.....

Je hebt de vragen beantwoord. Wie geef je nu gelijk?

- De rechtbank heeft gelijk. Het gerechtshof heeft gelijk.
 Ze hebben allebei gelijk. Ze hebben allebei geen gelijk.

En waarom?

.....

.....

► Lees de zaak ‘Wietplantage’.

Zaak ‘Wietplantage’

De politieagenten Karel en Willemijn lopen langs het huis van Dries en Maya. Als ze langs het huis lopen, ruiken ze de sterke geur van wiet. Karel en Willemijn krijgen het vermoeden dat Dries en Maya wiet telen. Ze besluiten het huis van Maya en Dries zonder hun toestemming en zonder machtiging binnen te gaan. Ze vinden een wietplantage.

Dries en Maya worden vervolgd.

Extra informatie:

- Om een woning te doorzoeken zonder toestemming van Dries en Maya heeft de politie een machtiging nodig.
- Een hulpofficier van justitie moet deze machtiging geven.
- De vondst is gebruikt als bewijs in de rechtszaak tegen Dries en Maya.

De rechtbank en het gerechtshof hebben allebei uitspraak gedaan over deze zaak.

Rechtbank:

“Bij Dries en Maya is een wietplantage gevonden. Natuurlijk was het beter geweest als de politie om een machtiging gevraagd had, maar het is belangrijker dat Dries en Maya straf krijgen.”

Gerechtshof:

“Als de politie iemands huis binnenvalt, terwijl dat eigenlijk niet mag, is dat heel erg. Ik heb daarom Dries en Maya vrijgesproken.”

► Opdracht: Jij bent rechter bij de Hoge Raad. Wat wordt jouw oordeel? Kruis jouw keuze aan en licht je keuze toe.

Hoge Raad:

☐ De rechtbank heeft gelijk	☐ Het gerechtshof heeft gelijk.
☐ Ze hebben allebei gelijk.	☐ Ze hebben allebei geen gelijk.

Want/omdat

.....

.....

Heb je je antwoord gegeven? Beantwoord dan de vragen op de volgende pagina.

Mag je zo maar een huis binnenvallen?

Ja/Nee, omdat

.....

.....

Vind jij dat Dries en Maya vrijgesproken moeten worden omdat de politie zonder machtiging in hun huis zijn geweest?

Ja/Nee, omdat

.....

.....

Je hebt de vragen beantwoord. Wie geef je nu gelijk?

- De rechtbank heeft gelijk. Het gerechtshof heeft gelijk.
 Ze hebben allebei gelijk. Ze hebben allebei geen gelijk.

En waarom?

.....

.....

► Lees de zaak ‘MDMA in beha’.

Zaak ‘MDMA in beha’

Marieke gaat naar een groot buitenfeest. Als ze bij de toegangspoort komt, ziet ze dat beveiligers van een beveiligingsbedrijf de feestgangers fouilleren. Als Marieke wordt gefouilleerd, vinden ze in haar beha de drug MDMA.

Marieke wordt vervolgd voor drugsbezit.

Extra informatie:

- Marieke wist dat bij de ingang zou worden gefouilleerd.
- De beveiligers waren bevoegd om te fouilleren.
- Marieke is gefouilleerd door een vrouwelijke beveiligers.
- Deze beveiligers heeft hiervoor de beha van Marieke omhoog gedaan en in haar beha gevoeld.

De rechtbank en het gerechtshof hebben allebei uitspraak gedaan over deze zaak.

Rechtbank:

“Ik heb Marieke vrij gesproken. Het gaat heel ver om iemand in de beha te fouilleren. De vondst van de drugs mag niet als bewijs worden gebruikt.”

Gerechtshof:

“Marieke wist dat ze gefouilleerd zou worden. Toch wilde ze naar binnen. Hierdoor gaf ze eigenlijk toestemming om gefouilleerd te worden. Ze had er ook voor kunnen kiezen om niet naar binnen te gaan. Ik geef Marieke straf voor het drugsbezit.”

► Opdracht: Jij bent rechter bij de Hoge Raad.

Wat wordt jouw oordeel?

Kruis jouw keuze aan en licht je keuze toe.

Hoge Raad:

☐ De rechtbank heeft gelijk	☐ Het gerechtshof heeft gelijk.
☐ Ze hebben allebei gelijk.	☐ Ze hebben allebei geen gelijk.

Want/omdat

.....

.....

Heb je je antwoord gegeven? Beantwoord dan de vragen op de volgende pagina.

Mag je zomaar iemand fouilleren?
Ja/Nee, omdat

.....

.....

Is het erg dat Marieke in haar beha is gefouilleerd?
Ja/Nee, omdat

.....

.....

Je hebt de vragen beantwoord. Wie geef je nu gelijk?

- De rechtbank heeft gelijk. Het gerechtshof heeft gelijk.
 Ze hebben allebei gelijk. Ze hebben allebei geen gelijk.

En waarom?

.....

.....

► Lees de zaak ‘Mierenneuker’.

Zaak ‘Mierenneuker’

Eddy staat met een aantal jongens naast de supermarkt. Twee agenten sturen Eddy weg. Eddy gaat terug om zijn blikje bier te pakken. Een van de agenten pakt het blikje bier af en gooit het blikje in een vuilnisbak. Eddy roept uit boosheid ‘mierenneuker’ tegen de agent.

Eddy wordt vervolgd voor het beledigen van de agent.

Extra informatie:

- De agent voelde zich gekwetst.
- De agent was in de buurt toen Eddy het riep.

De rechtbank en het gerechtshof hebben allebei uitspraak gedaan over deze zaak.

Rechtbank:

“‘Mierenneuker’ is een beledigend woord. Eddy heeft dat bovendien tegen een agent gezegd. Ik heb hem veroordeeld voor ‘belediging’.”

Gerechtshof:

“‘Mierenneuker’ zeggen is niet altijd beledigend. In dit geval vind ik wel dat het beledigend is en daarom geef ik Eddy straf.”

► **Opdracht: Jij bent rechter bij de Hoge Raad.**
Wat wordt jouw oordeel?
Kruis jouw keuze aan en licht je keuze toe.

Hoge Raad:

☐ De rechtbank heeft gelijk	☐ Het gerechtshof heeft gelijk.
☐ Ze hebben allebei gelijk.	☐ Ze hebben allebei geen gelijk.

Want/omdat

.....

.....

Heb je je antwoord gegeven? Beantwoord dan de vragen op de volgende pagina.

**Vind je het woord ‘mierenneuker’ beledigend?
Ja/Nee, omdat**

.....

.....

**Vind je dat Eddy “mierenneuker” mocht zeggen tegen de politieagent?
Ja/Nee, omdat**

.....

.....

Je hebt de vragen beantwoord. Wie geef je nu gelijk?

- De rechtbank heeft gelijk. Het gerechtshof heeft gelijk.
 Ze hebben allebei gelijk. Ze hebben allebei geen gelijk.

En waarom?

.....

.....

2: Het geheim van de raadkamer

Wat is de Hoge Raad?

De hoogste rechter in Nederland is de Hoge Raad.

Wat doen rechters van de Hoge Raad?

De wet is niet altijd even duidelijk. Rechters moeten daarom vaak zelf bedenken wat er precies wordt bedoeld met een wet.

De rechters van de Hoge Raad onderzoeken of lagere rechters de wet goed hebben toegepast.

De rechters van de Hoge Raad overleggen in de raadkamer. Dit overleg is geheim. Nu zit jij bij dit overleg. Jij beoordeelt in twee zaken of lagere rechters hun werk goed werk goed hebben gedaan.

De opdrachten vind je op de volgende pagina's.

► **Lees de zaak ‘Karten met school’.**

Zaak ‘Karten met school’

Britt (17) doet mee aan een door school georganiseerde kartwedstrijd. Britt krijgt extra studiepunten door deel te nemen. Tijdens de kartwedstrijd vliegt Britt uit de bocht en breekt haar beide enkels. De school heeft voor alle leerlingen een ongevallenverzekering voor activiteiten die de school organiseert. Dit staat in het schoolreglement. De verzekering weigert echter te betalen, omdat karten als risicovolle activiteit niet onder de polis valt. Britt eist schadevergoeding van de school.

De school wil geen schadevergoeding betalen.

Art. 13 onderwijs- en examenregeling van de school

1. De school heeft voor alle ingeschreven studenten een verzekering afgesloten.
2. De ongevallenverzekering, waarbij de eigen verzekering voorgaat en die dus als een aanvullende verzekering moet worden gezien, is van kracht tijdens het verblijf
 - in de school of
 - op het schoolterrein en
 - tijdens het deelnemen aan activiteiten of bijeenkomsten, uitgaande van de school.

► **Rechtsvraag: Moet de school schadevergoeding aan Britt betalen?**

Schrijf hier twee argumenten vóór op:

1.
.....
2.
.....

Schrijf hier twee argumenten tégen op:

1.
.....
2.
.....

Wat is nu je uitspraak?

.....

.....

En waarom?

.....

.....

► Lees de zaak ‘Gestolen mobieltje’.

Zaak ‘Gestolen mobieltje’

Jack loopt’s avonds op straat en wordt plotseling door Edward aangesproken. Edward vraagt of Jack voor €50,- een mobiele telefoon (winkelwaarde €65,-) van hem wil kopen. Edward zegt dat hij benzine moet tanken en geen contant geld bij zich heeft. Hij wil daarom zijn mobiel verkopen. Jack koopt de telefoon van Edward. Niet veel later gaat de telefoon. De persoon aan de andere kant van de lijn zegt dat dit zijn telefoon is, die eerder op de avond is gestolen.

Jack wordt aangehouden door de politie en wordt verdacht van heling.

Artikel 417bis Wetboek van Strafrecht

Iemand die een product koopt en daarbij had moeten weten dat het product door bijvoorbeeld diefstal is verkregen is schuldig aan schuldheling.

► **Rechtsvraag: Is Jack schuldig aan schuldheling?**

Schrijf hier twee argumenten vóór op:

1.
.....
2.
.....

Schrijf hier twee argumenten tégen op:

1.
.....
2.
.....

Wat is nu je uitspraak?

.....

.....

En waarom?

.....

.....

3: Vragen bij de film De zaak Jan M.

1. In welke plaats is de Hoge Raad gevestigd?

.....

2. De zaak gaat tussen een werknemer (Jan) en een werkgever (de tbs-kliniek).
Binnen welk rechtsgebied valt deze rechtszaak?

- A. strafrecht
- B. burgerlijk recht
- C. bestuursrecht

3. Wie schrijft een advies bij de Hoge Raad?

.....

4. Waarom is het belangrijk dat rechters onafhankelijk zijn?

.....

5. Dragen de rechters van de Hoge Raad ook een toga?

.....

6. Tot welke macht van de Trias Politica (Scheiding der Machten) behoort de Hoge Raad?

.....

7. Is er een hogere rechter in Nederland dan de Hoge Raad? Zo ja, welke?

.....

8. Waarom is het belangrijk voor Jan dat de tbs-kliniek aansprakelijk is voor het ongeval?

.....

9. Waarom is het moeilijk om de tbs'er Wim aansprakelijk te houden?

.....

10. De uitspraak in deze zaak is ook belangrijk voor andere werkgevers.
Leg uit waarom deze uitspraak ook belangrijk is voor de brandweer.

.....

ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat informeert burgers over de democratische rechtsstaat en stimuleert hen om hierin een actieve rol te spelen. Om zoveel mogelijk mensen bij de politiek te betrekken, werkt ProDemos op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau. Kijk op www.prodemos.nl.

ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag
Telefoon: 070 757 02 00
E-mail: info@prodemos.nl